

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Még jelenik minden nap a hétfő és kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 8.

A gabonaárak.

(K. Ö.) A gabona árát több körülmény szokta befolyásolni.

Mindenek előtt figyelembe veendő a hazai termelés mennyisége és minősége. Volt idő, mikor saját termésünk, ha nem is kizárólagosan, de elhatározó befolyást gyakorolt a gabonaárakra. Abban az időben a gazda jobb árakat kapott a gabonájáért, mely jobban megfelelt termelési viszonyainknak és így közelebb járt az igazsághoz, mint a mostani ár, mely a gabonatermelést veszteséges üzletté teszi.

Közbe jött azonban a tengeren túli verseny és még inkább a gabonabörzék árszabályozó, jobban mondva árrontó befolyása. Azóta a hazai termelés egymagában vajmi kevés hatást gyakorol a gabonaárakra. A mi természetesen befolyásolja egész közgazdasági életünket. Mert ha a hazai termelést védő politikáról akarunk beszélni, úgy különös szinben tűnik fel az erre való törekvés, ha gabonaáraink alakulására a legkisebb befolyást sem tudjuk gyakorolni. És bárhogyan is szépítsük a dolgot, annyi bizonyos, hogy tőlünk független körülmények határozzák meg a konjunkturák menetét és nekünk azokhoz kell alkalmazkodnunk, bár látjuk és tudjuk, hogy lealázó állapot, mikor egy egész ország egész évi termésével egyszerűen belé sodortatik a világpiacon forgatagába, melybe

miután egyszer belé jutottunk, csak a veszteséggel való kilábolás lehet az osztályrészünk.

Amerika, Argentína, India, Kisázsia, részben Oroszország sokkal kedvezőbb termelési feltételekkel rendelkeznek, mint Magyarország, mégis ezek termésmennyisége csak oly súlylyal esik az árakat megállapító mérlegbe, mint a kedvezőtlenebb termelési feltételekkel bíró országoké.

Első sorban természetesen az amerikai terméseredményeknek van döntő befolyásuk az árak megállapítására. Nemcsak az óriási mennyiségek miatt van ez így, hanem azon befolyásnál is, melyet az amerikai börzék gyakorolnak az európai, első sorban a budapesti börzére.

A budapesti gabonátörszédének nincs, sohasem is volt, önálló itélete. Látóköre a budai hegyeknél véget ér. A mi azon túl történik az országban, az nem érdekli. De nem is vesz róla tudomást. A hivatalos statisztikai kimutatásokra nem ad semmit, mert neki meg van a külön statisztikai kimutatása, mely mindig kedvezőbben tünteti fel a terméseredményeket a valónál. Hiszen a becslés az egyéni ítéleten alapszik, mely tévedésnek van alávetve. Mi még a hivatalos statisztikát is mindig optimisztikus felfogásunk tartjuk, mert rendszeren a jól megmunkált uradalmi területek hozamkilátásait veszi a számadás alapjául.

A statisztikai kimutatásokra nem ad a börze semmit, de annál többet az amerikai börzei jelentésekre. Valóságos

imádattal csüng a new-yorki és a chicagói börzejelentéseken. A megnyitáskor az amerikai börzék előtte való napról szóló zárlatát veszi alapul. Napközben a coulisse eljátszsa kisdud játékait, hogy zárlatkor a kiindulási ponthoz visszatérjen. A belföldi jelentések mintha nem is léteznének.

Az idén a megcsappant készletek, az Amerikából érkező kedvezőtlen jelentések, a mi aratásunk is, mely a jó közepesből gyenge közepessé fog devalválódni, arra enged következtetni, hogy jobb árakban lesz részünk. De hát a börze mikor gondolkodott logikusan? Sohasem. Most is olyanféle irányzatot követ, mely aggodalmat keltő. És ez az irányzat ugyancsak tartja magát s ennek következtében az árak napról-napra egy pár fillérrel gyengülnek. Az októberi buza árát máris egy koronával leszoritotta, a mi 40 millió métermázsa reménybeli termésnél már 20 millió forint veszteséget jelent.

Lehet-e a börze ármeghatározó befolyása ellen védekezni?

Lehet, ha a gazdák is azt teszik, a mit a börze tesz. A börze szervezve van, a gazdák nincsenek. A közvetítő kereskedelem, a börze ikertestvére is szervezve van. Törekvése mindkettőnek oda irányul, hogy a gazdát megkárosítsa. Minél nagyobb a gazda kára, azok haszna annál nagyobb.

Szervezni kell tehát a gabonaértékesítést is, abban a formában, hogy a nagy fogyasztók, a malmok, a hadsereg, a pékek közvetlenül a gazdák szervezeténél

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Változatok a G-huron.

Írta: Ignotus.*

I.

Auguszt.

Tom Belling, amíg csak azt hallottam, hogy meghaltál, s a halhatatlan Auguszt kitalálóját s első megjátszója szegényen, betegesen s elfeledten halt meg az óriás Berlin valamelyik külső városában, nem gondoltam többet, mint ennyit: Isten nyugosztaljon, szegény Tom Belling, halálodban is stilszerű voltál!... De most, hogy halálod után menten megindul az oknyomozás, mely a halottakról oly kéjjel szedi le a halhatatlanság utólagos keresztvizét, s kárörvendve bizonyítja be, hogy nem voltál se Tom Belling, se Dummer Auguszt; hogy egyáltalában nem voltál senki és semmi; hogy meghalni meghalhattál, de élni semmi esetre sem éltél: ennyi stilszerűség, még a halál után is — ez már föllázít, s elkészerít. Ez rád vall, Tom Belling; hogy még annyit sem akarnak elismerni rólad, hogy nevetséges voltál. Rád vall, hogy minekutána vagy hatvan esztendeig készültél neki az életnek, elébb elkészültél vele, mintsem megkezdted volna. S rád vall az is, hogy minekutána sohasem kértél, sohasem vártál, sohasem akartál semmit

*) A M. K. 292. számából.

az emberektől: soha senkinek kenyerét a szája elől el nem etted, soha egy fillérredhez nem tapadt senkinek vére, könnye vagy verejtéke — legalább nem a másé, legfeljebb a magadé, ki soha egy tallért zsebre nem vágta, a miért kinos keservesen becsülettel meg ne dolgoztál volna: hogy most halálodban úgy bánnak veled, mint valami agyafurt csalóval, ki megszökött a saját ígéretei elől, s beváltatlanul hagyta ideát a váltóit. Vagy nem igaz — nem voltál ilyen, vagy nem így bánnak veled, s mindezek csak az én szánakozó képzeletem önkéntes kitalálásai? Lehet, de én nem is terád gondolok, hanem a szegény Auguszt, ki — akár te találd ki, akár más, a bohócok akár jól mimelik, akár rosszul, s a község magára ismer benne vagy nem: voltaképpen Shakespearenek kellett volna megírnia, hogy egy nagy emberi családnak örök tragédiáját testesítse meg benne. Coriolánus az önértet áldozata, Otello a féltékenység, Macbeth a nagyravágásé, Auguszt pedig az idő. Vagyis azé, hogy nem ér rá semmire, mert az ember élete roppantul rövid.

Ez az augusztiság tulajdonképpen való fővonása. Gondolom, az augusztisága már gyermekkorában megkezdődik, fölmenő ágon. Például bizonyára megtörténik, hogy kedves papja így szól kedves mamájához: »Kedvesem attól félek, hogy mi a mi Agostunkat nagyon elhanyagoljuk. Egyelőre járja csak végig a Rottenbiller-utcai elemi iskolát, de esztendőre, ha Isten éltet, nevelőt fogadunk melléje, va-

lami fiatal jezsuitát talán; azonkívül megbiztosítatom a fiut vagy tizezer forintba, hogy ne álljon úgy, mint az ujjam, ha kilép az életbe. Van is egy ismerősöm az Első Magyaránál, az megcsinálja nekem ezt a dolgot. Jövő héten fölmegek hozzá!« A fiatal jezsuitából rég öreg páter lett, de sohasem volt alkalma a kis Augusztot nevelni. A dolog elhúzódott egyik évről a másikra, csak úgy, mint a biztosítás egyik hétről a másikra s az egész Auguszt család megdöbbszent, mikor a szegény Agoston urfi egy szép napon mégis csak úgy lépett ki a világba, árván, mint az ujjam.

S ettől fogva az ifju Auguszt mind halálra készült, hogy majd hozzáfogjon az élethez. Például így szólt magához: »Erzem, hogy miveltségem s neveltetésem nagyon fogyatékos. Ezt pótolnom kell okvetlen. Mint az ifju Lessing, én is megtanulok táncolni, vinni és lovagolni s mint az ifju Goethe, megtanulok olaszul, francziánul, angolul, szerbül, latinul, görögül és héberül. Azt hiszem, ha ezekkel megleszek, bátran eljárhatok társaságokba, hogy ott ifju hölgyeknek udvaroljak s elkápráztassam őket jó modorommal s ritka készségeimmel. Holnap elmegyek a vívómesterhez, a táncmesterhez, a lovardába, az egyetemre, az akadémiai könyvtárba, a Berlitz-iskolába, a Szabad-Liczeumra s a hugomék jourjára. Okvetlen.« Es tudja Isten, mindig jó közbe valami s az ifju Auguszt sohasem ér rá, hogy kipótolja a neveltetése hiányosságait s elmenjen a társaságokba, hogy

fedezzék szükségleteiket. Ha gabona raktárszövetkezetek hálózák majd be az országot, akkor a gazdának is lesz szava a gabonaárak megállapításánál. Előbb nem.

Román diákok akciója.

A bukaresti egyetem hallgatói legutóbb gyűlést tartottak, hogy a budapesti nemzetközi diákkongresszusra a konzuldirektort megválasztásuk. A gyűlésen Bolcas, a magyar egyeteméről kizárt hallgató elnökölt. Mivel pedig tudta, hogy sem ő, ki a *Corda Fratres* bukaresti osztályának elnöke, sem *Scurtu*, az alelnök, mivel mindketten magyar alattvalók, e tisztségre már azért sem választhatók meg, mert a budapesti diákkongresszus őket ebben a minőségben el nem ismerné, mindenképpen arra törekedtek, hogy egyik hívüket választassák meg. Számításukban azonban csalódtak, mert a gyűlés két táborra oszlott és nagy többséggel nem az általuk ajánlott jelöltet, hanem az orvosgyógyászat elnökét választották meg konzuldirektorrá. Erre Bolcas a gyűlést feloszlatta, ami nagy izgalmat keltett a diákság körében. Mindkét tábor vezetői most a lapokban hadakoznak és kölcsönösen fenyegetőznek, hogy ha illető jelöltjüket el nem ismerik, mindketten küldöttséggel részt vesznek augusztusban a budapesti előkészítő tanácskozásokban és kijelentik, hogy sem az egyik, sem a másik csoport nem jogosult mint a román diákok képviselői Budapesten szerepelni. A megválasztott konzuldirektor, tariva a botrányoktól, most a többi konzullal együtt felhívást intézett az összes román diákokhoz, hogy csatlakozzanak hozzá és ne engedjék magukat Bolcasék által terrorizálni, mert csak így érhető el, hogy a román diákság méltó módon legyen képviselve a budapesti nemzetközi kongresszuson.

A kiegyezés válsága.

Az udvarhoz közel álló, kitűnően értesült körökből kapta az A — ny az alábbi sorokat: »Közismert dolog, hogy Körber osztrák miniszterelnök arról a szándékáról értesítette a magyar kormányt, hogy némely külföldi ke-

reskedelmi szerződéseket fel akar mondani! A magyar kormány határozottan az önálló vámterület mellett van és habár Széll Kálmán miniszterelnök már engedne a negyvennyolczból, az egyes szakminiszterek nem tárogatlanak.

Ezért volt e hó 1-én Bécsben a király elnöklésével minisztertanács, amelyen tudvalevőleg Széll Kálmán is jelen volt. Ez a minisztertanács öt álló óráig tartott s a végén, minthogy Körber és Széll sehogysem tudtak megegyezni, ő Felsége királyi szavával egy évvel meghosszabbította a kereskedelmi szerződéseket s nagyon szomorúan távozva ezt mondta:

— *Nagyon szomorúan kell tapasztalnom, hogy hiába uralkodtam!* . . .

Itt még hozzátéhetjük, hogy Széll Kálmán helyzete meglehetősen szorult lehet, mert a miniszterelnök a kiegyezés dolgában a szabadelvű párt főbb embereinek véleményét és nézeteit hallgatja meg. E célból a parlamenti szünet alatt úgy Rátóton, mint Budapesten számos politikust készült fogadni. Egyik legközelebbi látogatója Apponyi Albert gróf lesz, ki a miniszterelnök álláspontjának egyik legkiválóbb támogatója.

Ebből a véleménykéregetésből arra lehet következtetni, hogy Széll Kálmán Bécsben új helyzet elé állított, amely szükségessé teszi, hogy Széll itthon előbb kipuholja a szabadelvű párt hangulatát.

Ha Széll ma is rendületlenül állana Bécsben és ha a szabadelvűpárt a kiegyezési ügyek dolgában is rendületlenül erősen állana Széll mellett, akkor ezek a véleménykéregetések ma, Széll miniszterelnöksége negyedik évében legalább is feleslegesek volnának.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

A nyári városi közgyűlésekre rendszerint nem jó idő jár. A törvényhatósági tagok egy része másfele megy hűtözni, akik pedig itthon vannak, vagy a forróságért, vagy az esőért nem mennek.

Különben a tárgysorozat is nagyon vize-nyős ilyenkor.

A holnapi közgyűlésre is nagyon aprólékos ügyek vannak felvéve s ha zajosabb interpelláció-özön nem lesz, egy nap bevégzik a 38 ügy tárgyalását.

A tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1902. évi július hó 10-én esetleg következő napjain mindenkor délután 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. Polgármester jelentése.
2. A m. kir. belügyminiszter leirata dr. Bulyovszky József polgármester kegydíja tárgyában.
3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter leirata Moskovits Mór és fia gyárához iparvágány engedélyezése tárgyában.
4. A tanács jelentése a házipénztár 1901. évi zárószámadata, vagyoniellátára s mérlegéről.
5. A tanács a házipénztárban kezelt alapok és alapítványok 1901. évi zárószámadata betérjeszti.
6. A városi árvaszék a gyámpénztár 1901. évi számadását és mérlegét betérjeszti.
7. A városi nyugdíj bizottság jelentése a nyugdíj alap 1901. évi zárószámadata.
8. A tanács előterjesztése a községi iskolaszék által rendszeresíteni kért 6 tanítói állásra.
9. A tanács községi és polgári elemi iskolák 1902—1903. tanévre vonatkozó költségel-irányzatát betérjeszti.
10. A tanács az iparos tanonciskola és iparos segédek továbbképző tanfolyama 1901—1902. tanévi záró számadását és az 1902—1903. évi költségelirányzatát betérjeszti.
11. A tanács javaslata a nagyvárad m. kir. honvéd hadpródiskolában 3 alapítványi hely betöltése iránt.
12. A városi tanács javaslata Pecker Ignác telkéből a köztérhez csatolt terület megvétele tárgyában.
13. A városi tanács javaslata Szakács Lajos telkéből a köztérhez csatolt terület megvétele iránt.
14. A tanács jelentése az 1901. évi kövezetvám, vásárvám és helypénzkezelés eredményéről, a városi személyzetet illető jutalékról s ezzel kapcsolatosan az 1900. évi jutalékra vonatkozólag Balogh Döme bizottsági tag által beadott észrevétel.
15. A tanács javaslata a nagyvárad m. kir. papnövelde által a kövezetvám-átalány megváltására beadott kérvényre.
16. A tanács javaslata özv. Busch Dávidné halotti negyed kiutalása iránti kérvényre.
17. A tanács a m. kir. belügyminiszter le-

ott ifju hölgyeknek udvaroljon. Egyszerűen nem ér rá.

Miért nem ér rá? Ha azt valaki meg tudná mondani! De bizonyos, hogy nem ér rá. A munkától nem ér rá, hogy éljen, s az élettől nem ér rá, hogy dolgozzon. Mert nem igaz, hogy Augustt oly dologtalan lebzselő volna, mint amilyennek a czirkuszok mutatják. Ő nem, az Augustt dolgozik, sőt sokat dolgozik s nem is rosszul — csak hogy annyi a dolga, hogy mindig kénytelen elsielni, amit csinál. Lassankint, amint az élet sorra lenyiszszantja a reménysége bimbait; amint sohasem következik el a nap, melyen minden adósságait egybe konvertálva, megszabadulhatna a kintz pénzbagajától; amint az a nap is késik, melyen bonyolódott szerelmi ügyeiben egy gordiusi görombasággal rendet szerezzen; amint azt a napot is egyikről a másikra tojja, melyen elrendezze ruhátárát, hónapos butorozott rókalnyk helyett tisztességes lakásba menjen lakni, feleljen az asztalán fölhalmozott levelekre, fölmondjon az inasának, aki meglopja s általában valami állandóságot teremtsen provizóriumokból összefűződő zaklatott életébe — lassankint, mondom, csak egy vágya s reménysége marad: hogy valami véletlenség, örökség vagy sorsjáték olyan sorba juttatja, hogy egy fél esztendeig nem kell kenyérért dolgoznia. Bizonyos benne, hogy e félesztendő alatt olyan alapokra tudná helyezni s olyan keretekbe tudná beilleszteni

az életét, hogy azontul függetlenül dolgozhata és értékeset alkothata — de ez a féltév egyre késik, esztendőről-esztendőre, míg végre mind elfogy az az ötven-hatvan esztendő, amit emberéletnek neveznek.

Haj s a szegény Augustt nem ostoba s jól látja, hol a dolog bibéje. Jól látja, hogy akik az életben nem Augusttok, az erejük titka az, hogy tudnak bánni az idővel. Az Augustt például könyvet vásárol s előre örül, mily gyönyörűséggel fogja elolvasni. Lapozgat is benne, kóstolgatja, mint a gyermek a mézet, de aztán nem ér rá, hogy elolvassa. A nem Augustt ez alatt már el is olvasta a könyvet, mert az időbeosztásának az a titka, hogy ő minden dolgot egyszer végez s egyszerre végez vele. Vagy meglát Augustt az utcán egy ifju hölgyet s elhatározza: Ezen hölgynek udvarolni fogok. Ez alatt, aki nem Augustt, már udvarolt volna azon hölgynek s Augustt ur annál kevésbé jut hozzá, hogy udvaroljon neki, mert akárhova érkezik, már ott találja azokat, akik nem Augusttok s ő finom mosolylyal vonul vissza, mert sokkal gögősebb, hogysem valakivel versenybe ereszkednék. Így sőtálnak aztán a korzón a matrőruhás kislányok, kiknek nem az Augustt az apja; így alakulnak részvénytársaságok, miknek nem az Augustt az igazgatója; így irnak a Pintar-chosok párhuzamos életrajzokat, melyeknek sem görög, sem római hőse nem való az Augustt-tek közül, mert az Augusttok már a régi gő-

rögök idejében sem jutottak ahhoz, hogy olyan életet éljenek, mit érdemes volna megírni. Mert ők nem is élnek, csak eltöltik az életüket: várakozással, aminek célja nincs, reménységgel, aminek gyökere nincs, elhatározással, aminek ereje nincs, erőlködéssel, aminek foganatja nincs; haraggal, aminek jogos-sága nincs és fájdalommal, aminek orvossága nincs. Mert a halál nem orvosság, hanem csapás, bevenni érezzük ugyan a kes-rűségét, de hogy azért enyhületet adna, azt már nem érezzük.

II.

A dicsőség napja.

Egy fiatal festővel ültem együtt.

— Dicsőség, dicsőség . . . hidd meg, a dicsőség is, mint a boldogság, idegek dolga. Van ember, aki soha boldog nem lehet s a dicsőség napja az ő számára északi fény, amiben fázik, mint a kivert kutya. Nem innánk még egy grogot?

— Nem bánom.

— Pinczér, még két grogot. Hallod, hogy vaczog a fogam? Fázom, mint a veréb, ehbe halok bele. Csak az vigasztal, hogy most Velen-czében is esik.

— Hát menjünk lejjebb, Nápolyba, Szi-cziliába.

— Hadd el, én ott is fázom. Mindig fázom. Reggelenként, mikor a főfájásom föléb-reszt, a párnák alatt dideregve gubbaszkodom

iratának megfelelőleg módosított járda szabályrendeletét beterjeszti.

18. A tanács a községi faiskola és utak fásítására vonatkozó szabályrendeletet beterjeszti.

19. A tanács javaslata a Széchenyi-téri magtár bérletére.

20. A tanács előterjesztése Szabó Gyula vendéglő helyiség építése ügyében.

21. A tanács javaslata Berliner Józsefné által birt. bolthelyiségnek Kovács és társára leendő átruházására.

22. A tanács jelentése a Zöldfa alatti 8-ik számú s eddig Fischer Sámuel által bérelt bolthelyiség bérletére.

23. A tanács javaslata Sujtó István által hasznóbérelt földnek Pecker Ignácra leendő átruházása iránt.

24. A tanács a külvárosi vámház mellett levő föld bérletére Varró Domokossal kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

25. A tanács Szilágyi Gézánnal a Szent László-templom tornyában levő óra fenntartására kötött szerződést beterjeszti.

26. A tanács Tóth Lőrével a köztérből eladott területekre kötött szerződést beterjeszti.

27. A tanács Kalenda Jánossal kötött szerződést beterjeszti.

28. A tanács javaslata Timanóczy Kálmán és Karner Gyula térhárlete tárgyában

29. A tanács a Szigligeti-Színházra Somogyi Károly szinigazgatóval kötött szerződést beterjeszti.

30. Az állandó nyugdíj bizottság jelentése özv. Busch Dávidné özvegyi nyugdíjának megállapítása tárgyában.

31. A polgármester jelentése Kiss László helyettes anyakönyvi felügyelő elleni fegyelmi ügyben.

32. Darvassy Lajos tanácsnok 6 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

33. Dús László t. főügyész 6 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

34. Ragány János főszámvevő 6 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

35. Dr. Istvánffy István I-ső aljegyző 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

36. Dr. Berkovits Miklós tiszt. orvos 5 heti szabadság idő engedélyezése iránti kérvénye.

37. Magyar János számtiszt 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

38. Csáky József számtiszt 4 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait usztelettel azzal értesitem, hogy az ezen

tárgyakra vonatkozó ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1902. évi július hó 8-án.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

UJDONSÁGOK.

Szondy.

Felhőbe hanyatlott a drégelyi rom . . . rá visszasüt a nap, ádáz tusa napja . . .

Ma háromszázötven éve . . .

A török tenger hőmpölygő hullámai separték végig az országot, s nem volt, a hol a hullámok megtörjenek. Lett volna egy erős bástya: a német birodalom, mely 200 év alatt magyar pajzsok védelme alatt fejlődhetett, erősödhetett szabadon. Hanem ez a bástya nem mozdult meg helyéből, sőt a maga védelmére kivitte magyar véreinket is.

Háromszázötven éve . . . éppen mintha ma történnék.

Akkor a török fegyver, ma a gazdasági politikai és társadalmi veszélyek fenyegetnek. Ma is Magyarország védi Németország hátát kelet felől s ma is hálátlanság a bértünk.

Nincs kiben biznunk, hanem ha önnön erőkben, a Szondyak erejében.

Tízezer vitézzel indult Drégely ellen Ali budai pasa s Szondy nem állított ellene többet, mint 80 katonát, 40 zsoldost és 26 selmeczi polgárt. Kevés ember, de sok akkor, ha készek a halálra.

Mesébe illő dolog az, hogy harczott 146 ember 10,000 ellen. Egy magyarra csaknem száz török . . . ezt a védelmet a modern stratégia örökségnek nevezné.

S jött tisztességes békefeltételekkel Márton, az orosz pap. A hatalmas pasa kinált megadást a sárfészek kapitányának s visszatartott. Szondy meg nem adja magát; Jézussa kezében kész a kegyelem, egyenest oda fog folyamodni!

De van még valaki, a kiről gondoskodaia kell: két urfi apródja, két gyöngye fia. Felhozatta őket, öltöztette selyembe s bársonyba s

ugy küldte le a török táborba. Viselje gondjukat Ali pasa, neveljen belőlük férfiakat.

Valószínűleg mind a kettőből kitűnő jancsár apa lett 10—20 év múlva.

Aztán lehozatta a vár udvarába paripáit, minden jószágát. Lovait leszurta, kincseit felégette s utolsó embereivel, utolsó kardjával kiállott a várra, az utolsó bástyára.

Mint hull a hull! veszett a pogány . . . s ő áll a halála vérmosta fokán. Véres tusában elhullt a sereg, köztük a vezér, Szondy kapitány is. A hatalmas török pasa megkönnyezte, sirba tétette s lobogós hadi kopját tüzetett sirhalma fölé.

A győztes meghódolt az elhullott hősök vitézsége előtt.

Ma van ennek 350-ik évfordulója. Szondyt azóta követte a hősök egész légiója, Drégelytől a honvédekig. Szondyt nemcsak Hontmegye, hanem az egész ország ünnepli tehát ma. Mert hiszen a Drégely-várak az ő néma romjaikban veszélyesebben gyujtanak száz szónoknál s a holt Szondyak a leglelkesebb hadvezérek. Az ő szellemük tartja bennünk ébren a katonai erényeket, az ő poruk teszi bevetetlenn várra Magyarországot, ha újra jönnek válságos napok.

Ideje is, hogy a kik 1000 éven át voltunk mások bástyái, végre saját magunk védelmére gondoljunk. Saját nemzetünknek erős vára legyen ez az ország, erre vezessen Szondy szelleme! Megérdemeltük 1000 év harcrai által; hiszen e földnek minden egyes rögére el lehetne mondani, hogy

Rá visszasüt a nap, ádáz tusa napja!

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Személyi hírek. Beöthy László főispán Elestéről, Szunyogh Péter alispán pedig Székelyhídről Nagyváradra érkeztek.

* Prímicia Beélben. Ritka szép ünnepség színhelye volt vasárnap a biharmegyei Beél községe. Rákossy Ferencz r. kath. kántortanító jeles képzettségű fia Rákossy Theo-

össze. Fürdő után a forró vaskályha mellett, míg a bőröm majd le pörgölődik, belecsuklik a térdem, úgy kiráz a hideg. Mindig fázom, mindenütt fázom.

— Téli vernissage után való nap volt, este, éjjel, úgy mint most. Nem tudom, hol kódorogtál, magamnak kellett itt ülnöm ebben az elátkozott kávéházban. Ujságot olvastam. Tele volt mind a tárlattal.

— Meg a te dicsőségeddel.

— Meg az én dicsőségemmel. Ó, ó, nagyon jól esett. Akik azokat a fekete betűket nyomtatás alá írják, s nem becsülik a hír érdekességét, mert, mint a cukrász, tudják, hogy készül, nem is tudják, mily nagy dolgot tesznek.

— Egy szóval: jól esett?

— Jól esett, hogye esett volna jól. A fekete betűk ott táncoltak a szemem előtt, s kanyarogva, görnyedve, majd kiegyenesedve mind azt suttogták: én a hír vagyok, a te neved hire! A képmem mind megdicsérték és sokat vártak tőlem mindnyájan. Ezt elengedtem volna nekik.

— Mit?

— Hogy sokat várjanak. Ismerős vagyok velük, talán valamennyivel. Csupa derék, finom művelt uriember. Olyik genie is, sőt olyan is akad köztük, aki nem színvak, és tudja, mi a valeur s mi a beállítás. Nagyon jól esett, hogy

megdicsérték, de azt az egyet elengedtem volna nekik.

— Háládatlan vagy.

— Nem, csak nem akarom, hogy higevejjenek gondolj s azt hidd, én vagyok az én dicsőségem leghiszékenyebb publikuma. En nem hiszek ebben a dicsőségben és senkinek nincs arra joga, hogy várjon tőlem valamit.

— Hát akkor mért füstesz?

— Gyengeségből, mert nincs akaratom. Valami tisztességes polgári pályára nincs türelmem diplomát szerezni. Elni pedig csak kell. Az emberek udvariassága tesz tönkre. Mikor érettségi után fölvetődtem ide, beálltam egy ügyvédhez irnoknak. Nagyon boldog voltam, hogy nem kell gondolkoznom s nem felelek semmiért. Valóságos lelkesedéssel irtam le napjában kétszázszor: Magyar általános fegyvergyártási egyesület, mint szövetséget . . . Negyednap avval jött a főnököm: kedves barátom, ön sokkal finomabb elnéjű ember, hogyesem ily napszámos munkával vesződjön. Ön magasabbra született és többre. Ön ma délután el fog menni exequálni. Ementem, de nem exequálni. Ehes voltam és irtóatosan fáztam. Beálltam egy kis ujsághoz fordítónak. Gyöngy-élet volt. Valóságos kéjjel fordítottam reggeltől estig, estétől reggelig »Wie uns aus kompetentester Quelle mitgetheilt wird« . . . Negyednap megszólít a szerkesztőm: kedves barátom, ön sokkal finomabb elme és különb tehetség, hogyesem ily napszámos munkával

bibeldődjék. Ön magasabbra született és többre, ön ma délután el megy meginterviewolni a maharadzsat . . . Ementem, de nem interviewra. Ehes voltam és irtóatosan fáztam. Eszembe jutott az én kis piktortudományom. Beálltam egy czimfestőhöz segédnek. Fogalmad sincs róla, mily gyönyörűséggel huztam meg vonalzóval és czirkalommal a betűket, s reggeltől estig mily boldogan mázoltam be a közeiket szép, ragyogó, vastag fekete festékekkel. Negyednap jön a gazdám: kedves barátom, átnéztem az ön rajzait és, akvarelljeit. Hisz ön nagy tehetség, ön nem való ily napszámos munkára! Ön magasabbra született és többre. Ön ma délután belefog abba a zöld orozslánba, amit a szomszéd fűszeres rendelt meg nálam . . .

— Nem teszem meg neked azt a szivességet, hogy kinevessetek.

— Hiába is nevetnél. Tudom, hogy nekem van igazam. Felelősség: ez a legretteendőbb dolog a világon. Sohse tudtam megérteni a mérnököket, kik papíron kiszámítják a hidjaikat, s nem borzadnak el a gondolattól, hogy ebből az elvont számításból valóságos hid épül, amin teherkocsik mennek át, hajók usznak el alatta s ezer ember élete van rájuk bízva. En az utolsó percben térden állva kérném a bizottságot, lövesen főbe, csak engedje fölrobbantatom azt a hidat . . . Nem bízom abban, amit én csinállok. Hunczut, aki kitalálta a cselekvést, vagy legalább is azt, hogy amit teszünk, következtése

dozius új misés kapuczinus-rendű áldozár a béli r. katolikus templomban ez alkalommal tartotta első szent miséjét. Az ünnepély — mely előtte való vasárnap a szószékről kihirdette — 10 órakor kezdődött, melyre a hat rangok ünnepies zugása hívta a híveket a templomba. Sz. mise előtt *Dóczy* János plebános tartott ünnepi sz. beszédet és utána az új misés megkezdte szent miséjét, erőteljes és szép hangjával meglepte a közönséget, mely nagy számmal töltötte meg a gyakran üres pad-sorokat. Szent mise végeztével áldást osztott az új misés először szüleinek és testvéreinek, azután a többi hívekre, kik áthatva az ifjú primitív áldásától, szép maradandó vallási érzülettel távoztak a templomból. Az ünnepélynek kimagasló része volt, hogy nemcsak a katolikusok, hanem görög katolikusok és reformátusok is tömegesen tódultak a templomba, kik hasonlóképpen részesültek a sz. áldásban s szívük mélyébe zárt emlékekkel távoztak a templomból.

* **Köztisztaság és tűzbiztonsági szemlék befejezése.** A város köztisztasága és tűzbiztonsága érdekében folyó évi április hó 15-én kerületenként megkezdett szemléket a kerületi rendőrbiztosok befejezték. Erről szóló jelentések azon örömdetes tény mellett tanakodnak, hogy a háztulajdonosok egyaránt megszívlelték a hatóság intelmeit és hazaikat tiszta és tűzbiztos állapotba helyezték. Ez örömdetes eredmény elérésében kétségkívül nagy részük az *Szabó Gábor, Kápolnay Gyula és Kemény Ignác* ker. biztosoknak, akik a legalaposabb és legkiterjedtebb módon tartották meg fontos szemléjüket kerületeikben. Az utcái folyókak főként a külvárosi és a porongy városrészekben most sem teljesen kifogástalanok ugyan, minthogy azonban ezen folyókák tisztán tartására a háztulajdonosok nem szoríthatók teljesen, hatósági uton és pedig a mérnöki hivatal közbenjöttével fognak ezen folyókák tisztítottatni és megfelelő állapotba helyezni.

* **Megsemmissített választás.** A nagyvárosi ipartestületi betegsegélyző pénztár ez év elején *Mészáros Rózát* választotta meg pénztárnoknak. A pénztár felügyeletével megbízott iparhatósági biztos és II-od fokban a városi tanács ezen választást megsemmissítette, amire a pénztár igazgatósága a tanács határozatát a belügyminiszterhez felebbezte. A miniszter azonban nem adott helyt a felebbezésnek, ha-

nem a tanács álláspontját fogadta el s a választás megsemmissítését jóváhagyta. Az indokolásban kiemeli, hogy a pénztárhoz a szabályok szerint nincsen pénztárnoki állás rendszerezve, a miből az látszik, hogy a betegsegélyző pénztárnoki teendőket ellátását az ipartestület pénztárnoka látja el. Ha önálló pénztárnoki állást akar a betegsegélyző pénztár, arra nézve külön határozatot hozzon.

* **Vadászterület bérbeadása.** Less község vadászterületét hat évre bérbeadják. Az árverés július 23-án délelőtt 9 órakor lesz.

* **A város kis katonái.** Az ősszel megnyíló ténnyre Nagyvárad városának három alapítványi helye üresedik meg a honvéd hadapródiskoláknál. A pályázati hirdetőmólyon kétféle közhírré lett téve, de a három alapítványi helyre összesen csak három pályázó van. Pályáztak: *Lakatos Lajosnak Róbert* nevű fia, *Czegléd Mihálynak Elemér* nevű fia és *Veress Györgynek Gusztáv* nevű fia. A városi tanács mint állandó választmány mindhárom pályázó ifjút első helyre ajánlja.

* **Isten hírével.** Pastorelli Adám Agost Guidó magyar állampolgár, vasúti igazgatómérnök nevével már huzamosabb idő óta él Bécsben. A belügyminiszter mindkettőt saját kérelmükre a magyar állampolgárság kötelékéből elbocsátotta s erről Nagyvárad városát, ahol Pastorelli született s illetőséget nyert, leiratban értesítette.

* **Portómentesség engedélyzése.** A földmivelésügyi miniszter fokozottabb gondot fordít a fatenyésztésre s az eddigi lanyha eljárás helyett nagyobb súlyt helyez a községi faiskolákra. Ujabbán közbenjárására a kereskedelmi miniszter a községi faiskolák kezelőinek a postai szállításonkál portómentességet engedélyezett.

* **Rendőrökülnitmény a Nagypiaczterén.** A Nagypiaczterén levő régi cézulaház rendőrszobává való átalakítása végett *Gerő Ármin* rendőrfőkapitány javaslatot tett a várositanácshoz, melynek értelmében ezen őrszobába állandóan 4 rendőr, heti vásárokkor egy altiszt azonkívül országos vásárok alkalmával egy tisztviselő is vezényeltetnék. Tekintve főleg azt, hogy az új városháza megépültével a rendőrség a Nagypiaczterén közvetlen közeléből eltávozik, ezen rendőrökülnitményre itt feltétlenül szükség lesz. A berendezés költségei alig számbavehető cse-

kélység lévén, bizvást remélhető, hogy e fontos cél érdekében tett előterjesztés kedvező elintézésre talál.

* **Halálozás.** Egy derék öreg nő haláláról részvétellel értesülünk. *Marossy Károly* városi bírósági végrehajtó neje tegnapelőtt éjjel, hosszasan szenvedés után elhunyt. Temetése ma, július 9-én délután 4 órakor lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Marossy Károly úgy a maga, mint gyermekei, unokái, valamint a rokonság és jó ismerősök nevében fájdalomtól megtört szívvvel iudatja a felejtethetlen feleségnek, anyának, nagyanyának rokonnak *Marossy Károlyné* szül. *Czina Eszternek* f. hó 7-én éjjel 11 órakor, életének 66. boldog házasságának 46-ik évében, hosszasan szenvedés után történt gyászosan elhunytát. A felejtethetlen halott földi maradványai f. hó 9-én j. u. 4 órakor fognak a *Damjanics (Felső-Kis-Teleky)-utca* 483/12. sz. házból az ev. ref. egyház szertartása szerint az újvárosi központi temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1902. július hó 8-án. Az örök világosság fényskedjék neki! *Marossy Géza* és neje sz. *Csis Irma, Marossy Vilma* férj. *Kovács Kálmán, Marossy Árpád* és neje *Stolcz Irma, Marossy Ilona* férj. *Berghold Gyuláné, Marossy Róza* férj. *Fenesy Jánosné* gyermekek. *Kovács Károly, Kovács József, Kovács Ilona, Kovács Irén, Fenesy Rózsika, Fenesy Ilona, Fenesy Irén, Fenesy Jolán, Fenesy Józsi*ka unokák.

* **A lelecek tápanyainak figyelmébe.** A m. kir. állami Gyermekekmenhely nagyvárosi igazgatósága az *Újváros, Külváros, Városliget, Velence* és *Csillagváros* városrészekben lakó tápanyáknak a hatósági gondozásban álló kisdedekért járó tápdíjakat a fennálló szokástól eltérően *e hó 12-én* fogja kiosztani.

* **Szatmári Mór ünnepelése.** A magyar újságíró gárdájának egyik tagját, *Szatmári Mór*t ünnepelték tegnap pályatársai a városligeti *Gerbeaud-féle* helyiségben abból az alkalomból, hogy a margitai kerület képviselővé választotta. *Szatmári Mór* már körülbelül huszonöt esztendő óta tagja a *Journalistikai* karnak s mint publicista az „Egyetértés” hasábjain fejtette ki elveit és politikai nézeteit. Erős tolu és erős gondolkodású publicista. A banketten, a melyet a budapesti újságírók egyesülete rendezett tiszteletére, sok országgyűlési képviselő és a magyar hírlapirodalomnak számos kitűnősége jelent meg. Hogy felköszöntőkben nem volt hiány, az természetes.

van. Minden egyes lépésemmel a függetlenségemet taposom el.

— De látod, még eddig nem tettél olyat, a mi bajba juttatott volna. Inkább csak úgy tölöd a szerencse.

— Szerencse? Vigye el az ördög a szerencsét. Nincs örömmöm benne, egy szikra sem. Egy szerencse van csak: nem dolgozni, és egy boldogság: aludni. Az én szerencsém mindig olyanok voltak, hogy új munkára köteleztem magam, s az új munka gondja megrontotta az álmodat. De hiába beszélnek, nem értetek engem.

— Tudod, hogy az elhittség? Anyira rendkívüli egyéniség mégsem vagy, hogy meg ne értsenek. Az újságok is, látod, értik a dolgaidat és magasztalják is. Alig van egy gáncsoló szavuk.

— Nekem nem használ, ha dicsérnek. Nincs az az örült dicséret, amiből csak egy szemernyi is belopódznék az önbizalmamba. S nincs az a gáncs, még oly hülye s még oly rosszakaratu, hogy menten el ne higgyem s igazat ne adjak neki. Hiába dicsérik a képeimet: én érzem, hogy rossz. Csuda, hogy még ennyire is sikerült, s érzem, hogy soha többé nem fogok festeni. De ha jobb is volna, én nem tudnám jónak tartani, mert én csináltam s én meg tudtam csinálni. De fáj, ha bántják. Drága nekem, drága a vászna, drága az olaja, a festékje, drága minden egyes ecsetvonása. Drága, mint a beteg gyermek az édes anyjá-

nak, mert mindegyik napjához egy-egy keserűségem emléke fűződik, egy-egy lemondás, egy-egy kétségbeesés, egy-egy kínos vergődés, egy-egy szomorú kényszerűség!

— S az irigyeid? Annak se örülsz, hogy anyyira irigyelnek?

— Az irigyeim! Hogy örülhetnek nekik? Micsoda szegény ember lehet, aki az én szegény sikereimet irigyli! Ismerem őket. Tehetségtelen kamaszok, akik azt hiszik, én állom el az utjokat. Vén szamarak, akik a kenyérüket féltik tőlem, és javakorukban lévő, akik a tekintélyüket. Nincs köztük egy valamire való ember, akivel érdemes volna kiállanom és dicsőség volna megmérkőznöm.

— S a barátaid? a rokonaid? A kedvesed?

— A barátaim... A rokonaim... A kedvesem... Aznap este, mondom, nem voltál itt, magamnak kellett hazabotorkálnom. Alighogy kiléptem a kávéházból, kilelt a hideg. Jeges szél fujt s föltört gallérom alá nyakamba fagyasztotta a havat. A kalapomat úgy a szemembe huztam, hogy vágta a homlokomat, mint az abroncs. Vagy harmincz lépésnyire laktam, kecsit nem láttam semerre és ziháló mellett futni kezdtem, hogy hamarabb hazajérjek. De a térdem nem bírta, meg kellett állanom. Környöskörül negyven lépésnyire magam voltam. elhagyottan. A fogam vaczogott, a lelkem didergett bele, úgy fáztam. S ebben a perczen eszembe jutott az én aznapi dicső-

ségem. Ime, a tárlat valamelyik szobájában ott függ a képem. Legalább száz ember emlékszik a formájára. Száz ember és tíz kritikus. Kétezer katalógus-példányba bele van nyomtatva, s egy polcon, papírba gyöngyölve, megvan a clichéje. Százezer újságpapíron ott feketélik a nevem, s be van írva a bejelentő hivatalba, az anyakönyvbe, a katonai nyilvántartási könyvbe, az adóajstromba, egy csomó főkönyvbe meg egy csomó fizetési jegyzékbe. Egy csomó ember van, aki tartozik nekem, s egy másik csomó, akinek én tartozom. Van valaki, aki most rólam álmodik, s vannak, akik virrasztva várják a hazajöttöm. A barátaim most bizonyonyal rólam beszélnek, s az irigyeim miattam nem tudnak aludni. A bluzom ott lóg a műteremben, s a kis revolverem ott van az asztalomon. Ott egy megkezdett képem is — sohasem fogom befejezni. Az arczképem ott van egy rejtett kis fiókban, a leveleim alatt, a hajam egy fürtje mellett, amit ábrándos kedvében a fejem bubjáról vágott le valaki. A dicsőségem napja van ma, s a vonatkozások millió szála fűz tárgyakhoz, dolgokhoz és emberekhez, s mind ennek a millió szálnak a csomója a dicsősége napján itt áll: — éjféle hidegben, hó világában, gyámoltalanságba, elhagyatottságban, s az utca közepén didereg, mint a kivert kutya...

* **Jótekonyczélú adakozás.** A múlt hónapban lefolyt jótekonyczélú rózsakiállítás híre még a messze távolba is eljutott, s a nemes cél, a jószívű hölgyek odaadó buzgalma még most is nap nap mellett aratja a sikeres babérokat. — Des *Echerolles* Kruspér Sándorné kezéhez ugyanis tegnap gróf *Széchenyi* Miklós győri püspök 40 koronát és dr. *Sávell* Kálmán kir. főügyész 10 koronát adtak át adakozásul a jótekonyczélra és buzdításul a nemes cél érdekében.

* **Névváltoztatás.** Schwarcz Dezső nagyváradlakos vezetéknevét „Sebestyén”-re változtatta.

* **A Rimanóczy kémény füstje,** mely hosszú évek óta úgy pöfékelt, akárcsak egy kisebbszertű Pelée, végre valahára megszeli. *Gerő* Ármán rendőrfőkapitány ugyanis a legszigorubb rendelettel hagyta meg a fürdő gőzkazánjának fával való fűtését. A rendelet 15 nap alatt okvetlen foganatosítandó. Ennek dacára a fürdő kéménye tegnap még egyszer és remélhetőleg utoljára feltűnő sűrű koromréteget és füstfelleget szórt. A megejtett puhatóldzás során kiderült, hogy ezen ugyszólván éjjel-nappal üzemből lévő kéményt öt év óta egyáltalán nem is separtette a fürdőtulajdonos. A rendőrfőkapitány haladéktalanul elrendelte, hogy a kémény a legalaposabban kisépartassék és erre pénzbüntetés terhe mellett kötelezte is a kerületi kéményseprő mestert. Egyidejűleg, hogy ez kivihető legyen, a ker. rbiztost utasította, hogy a kémény fűtőkészülékében a tüzelést haladéktalanul és 24 óra tartamára szüntesse be. Elrendelte végül, hogy a kémény a szabályrendeleteknek megfelelőleg előirt időközökben pontosan tisztíttassék.

* **Találtatott** egy szarvasbőr női táská több aprósággal. Igazolt tulajdonosa átveheti *Mendélyni* Béla rendőrfogalmazónál.

x Az idény előhaladása folytán az összes nyári színes és fehér ingek, angol mosó mellények rendkívül lezállított áron kaphatók

Róth M. Utóda

kalap és uridivat üzletében.

Kizárólag a legjobb hazai készítményű női és férfi cipők nagy választékban kaphatók.

TANÜGY.

A Kath. Tanítók Tanügyi Tanácsának ülése.

A magyar kath. népoktatásügy fejlődésének vezértanársága f. hó 7-én tartotta évnyegyedes közgyűlését a Szent Isván-Társulat palotájában.

Jelen voltak:

Dr. Steinberger Ferencz elnök, Ember Károly alelnök, Csávolszky József püspök ur ő méltósága, Petrovác József, Guzsvenits Vilmos, Keményfy Kálmán, Ujlaky Géza, Tóth Géza, Győrfy János, Zelliger Vilmos, Szokoly István, Bertalan Vincze, Dreisziger Ferencz, dr. Weszelyi Ödön, Haller József, Mike Imre, Venczel Ede, Szőke Sándor.

Dr. *Steinberger* megnyitja az gyűlést s bejelenti, hogy a tanács mult ülése alkalmával a tanítóképző intézetek tantervezete a kiküldött bizottság által elkészítettén, felkéri előadóját, Guzsvenits Vilmos esztergomi igazgatót annak bemutatására.

Guzsvenits előadásában részletesen ismerteti a tantervnek a férfitanítóképzésnél heti 125 és a leánytanítóképzésnél a heti 129 órára felosztott tervezetét. Erdekes tervezetében, hogy a német nyelv tanítására csakis heti 5 órát vesz fel (Zajos helyeslés), mert szerinte

ennek a nyelvnek tanítása a tapasztalat szerint még heti 10 órával sem vezet sikerre.

A tervezet körül hosszabb vita fejlődött ki, melyben csaknem valamennyi jelenlevő élénk részt vett.

Befejeztetvén a szakosztályi ülés, Steinberger örömmel jelenti, hogy a római zarándoklat fogadtatására nézve a legkedvezőbb választ kapta és a zarándoklat október havában fog megtartatni. Jelenti továbbá, hogy a kath. népoktatás ezeréves története rövid idő multán meg fog jelenni, mert kedvező bírálatot kapott a kész munkáról.

A számtani alapelemezek methodikája.

Ezzel a módszertani értekezéssel vezeti be *Szmetka* L. Ödön a várad premontrai főgymnázium tudós tanára a rend főgymnáziumának ez idei évi értesítőjét.

Az értekezés, a mely az elemi számtan oktatás methodikájára sok érdekes és hasznos tudnivalót közöl, különösen a szülők, de legfőbbképpen az elemi iskolai tanítókra nézve bir kiváló értékkel; mert hiszen a tanítás anyagát ők szolgáltatják és bizony-bizony büszkeség tölti el a szívöket, ha látják, hogy az ő növendékük a gymnáziumban is megtartja azt a tanjegyet, melyet náluk nyert. Az elemi iskolai tanítóknak a gymnázium oktatási rendszerébe bepillantani kevés alkalmuk nyílik; év közben nem érnek rá meglátogatni az osztályokat s az évről vizsgálatokon, a hol valamit elleshetnének, — szintén nem vehetnek részt elfoglaltságuk miatt.

A személyes érintkezés tanító és tanító között nincs nálunk divatban s így igazán örömmel fogadtuk mi elemi tanítók a *Szmetka* ur cikkét, a mely az ő számtani konyhájába s ott az egyes műveletek találásába nekünk bepillantást enged.

Mivel a dolog ilyen közletről érint bennünket, nem tartom érdektelennek és czéltalanul azzal kissé bővebben is foglalkozni.

Előre bocsájtom, hogy ennek főképpen a gymnázium veszi hasznát; mert mi igyekezni fogunk kivenni ebből az értekezésből a mi jó s iparkodni fogunk arra meg is tanítani növendékeinket; míg ezáltal a gymnáziumnak is hasznos szolgálatot teszünk, növendékeinknek is hasznára válunk, mert munkájukat megkönnyítve, őket a cél elérésében támogatni fogjuk.

Nagy örömmel vennénk, ha a jövő évben vagy e lapok hasábjain előbb is, még a magyar nyelvian elemi oktatására kapnánk ilyen szakszerű értekezést az illető szaktanár uraktól; mert ez a két legfontosabb tárgya nemcsak minden iskolának, hanem az életnek is.

Szmetka a számtan methodikáját két fejezetben taglalja.

Az első fejezet az általános fogalmakat tárgyalja s rendre megismerteti az alapelemek (egység, többség, szám, számjegy, egész szám, tört szám, egynemű és egynevű, külön nemű és külön nevű nevezetű helyett ez általánosabban használt szó) számok számrendszerek fogalmának, azután a számok kétféle értékének a tanítási módszerével.

E módszer csakugyan mindenütt elemi, könnyed modorban s vonzó példákkal igyekszik a szabályok szárazságát mérsékelni s csak itt-ott a fogalmak definíciójánál válik néha filológussá.

A második rész ugyanily módon a 4 alapelemezre tárgyalja, érdekes, de nem mindig könnyű példák teszik itt is a tanítás menetét változatossá s magát a tanítást élvezetessé, a mely ennél a legszárazabb tudományánál bizony nem könnyű feladat.

Uj dolog, hogy csak 2 alapelemezre tanít; u. m.: a számok nagyobbá tételét és a számok értékének kevesbbitését; amannak elérésére 2 mód szolgál, az összeadás és kivonás, ezére szintén 2, a szorzás és osztás.

Azután külön bonczolja mindeniket. Sok megszívlelni valót, sok ügyes fogást mond el,

a melyek a cél elérését megkönnyítik s a melyre öt is 14 év tapasztalata s gyakorlata tanította. Rendkívül ügyesen vezet a mértékek ismeretére; minden műveletnél (kivéve az osztást, pedig egy jegy egész és törtszámmal ez sem nehéz és nem érthetetlen) először veszi a fej, jobban mondva a szóbeli számolást s csak azután tér át a példák írásbeli kidolgozására, a melyet egy tanulóval a táblán, a többivel füzetben egyszerre végeztet olyformán, hogy egy és ugyanazon példa kidolgozását — a feszült figyelmet biztosítandó — több tanulóval végezteti s előbb a példát mindig következetesen analizálja, azaz kijelöli jelekkel az elvégzendő műveleteket, megállapítja azok számát és sorrendjét és csak azután fog hozzá az egyes műveletek végrehajtásához. A kivonást mind a 2 módon megtanítja t. i. elvételt és pótlékolás útján, a fősúlyt az utóbbira helyezi s a másikat mint elavult s használatból kiment rossz módot inkább csak felemlíti.

A szorzás nagyjában hasonló az általános használatban levő módhoz, de azt a természet-szerűségnek megfelelően mindig a legnagyobb értékű számjeggyel kezdi; az osztás szintazonképpen csak más alakban szerepel; a mennyiben az osztót az osztandó alá s a hányadost ismét ez alá két vonal közé írja, a mi míg egyrészt az értelmet fejleszti, a figyelmet éberben tartja, a gondolkodást jobban lekötö, másrészt a tanulóra eredeti voltánál fogva az újdonság ingerével hat s élvezetessé válik. Az egyes műveleteknél a tízeses törtket együtt tárgyalja az egész számokkal s a közönséges törtket tanítja külön; nagy kár, hogy erre nem terjeszkedett ki, amely pedig van annyira fontos és élvezetes is, mint emez. Értekezését azzal végzi, hogy a tanterv revideálását és kevesbbitését, illetőleg helyesebb besorolását ajánlja az illetékes faktorok figyelmébe.

S most megenged a tudós tanár ur, ha egy pár szerény észrevételt tesztek rendkívül tanulságos értekezésére.

Tisztelettel hajlok meg azon kijelentése előtt, hogy a műveletek ratiója nem a gyermeki ész felfogásához való, sőt tovább megyek azok az elvont definiók — a melyekre különben siet kijelenteni, hogy nem föltétlenül követeli azok tudását — a melyeket az egyes műveleteknél fölvesz pl. az osztást akkor alkalmazzuk a) ha a többség ismert értékéből és számából a vele egynemű egység értékét keressük, ilyenkor a többség értékét elosztjuk a többség számával; b) ha az egység és a többség ismert értékéből a többség számát keressük, ez esetben a többség értékét az egységből osztjuk — nem a 10 esztendő agyvelők számára való; ebben a korban sokat a mi *concrét*, de semmit vagy nagyon keveset a mi *abstrakt*; a tízeses törtszámokkal való szorzás is zavaró, nem jó, hadd tanulja meg csak a gyermek a *hogyan*, a *miért*-re rájön későbbben magától is. Nem helyes az a szokás sem, hogy a megmaradt magasabb értékű számjegyet a füzet és tábla oldalhelyére írják a tanulók; ennél sokkal jobb, ha a megmaradt számokat balkezük ujával tartják, mint azt a mi növendékeink (ujvárosi községi iskola) teszik.

Ezek után magam és tanítótársaim nemkülönben több szülő nevében hálás köszönetet mondok a tanár urnak a tanulságos értekezésért s egyuttal kérem, hogy a közönséges törtket tanításának általa követett módjaival is megismertetni a közel jövőben kegyeskedjék.

Bodnár János,
közs. isk. tan.

Igazságszolgáltatás.

Petróné a börtönben.

Az aradi-utcai rémes eset tette, Petró Gyuláné már negyedik napja az ügyészség börtönében van.

A kegyetlen gyilkos nő, aki egészen megtört, aligha fog a főtárgyalás napjáig életben maradni.

Allapota már most olyan, hogy alig tud a lábán állani.

Két nap óta Bartha László dr. vizsgálóbíró vallatja az asszonyt.

Ma délelőtt Petronét megvizsgálta az ügyészség orvosa, aki — ha nem fog javulni a gyilkos asszony állapota — a rabkórházba küldi.

Petroné a börtönben folyton sir és azt követeli még mindig, hogy eresszék szabadon, a tárgyalásra ugyanis eljön, hogy ha hívják.

Hiába magyarázzák meg neki, hogy nem lehet, oly nagy bünt követett el.

— Nohát itten elpusztulok!

Mondta, amikor már hiába valónak bizonyult minden kérése.

Bartha László dr. 2—3 hét múlva készül el a gyilkosság terjedelmes aktáinak átvizsgálásával.

IRODALOM.

A Szigligeti-társaság ülése. A »Szigligeti-Társaság« tisztikarának és választmányának t. tagjait van szerencsém a f. 1902. évi július hó 10-én (csütörtök) d. u. 1/2 órakor a »Gazdasági és Iparbank« termében tartandó választmányi ülésre tisztelettel meghívni. **Tárgyak:** 1. Folyó ügyek. 2. Az alapszabályok átdolgozására kiküldött bizottság jelentése. 3. Jubileumi ünnepélyt rendező bizottság jelentése. 4. Indítványok. Nagyvárad, 1902. július 8. Rádl Ödör, társ. elnök.

TAVIRATOR.

A spanyol király vallásossága.

Budapest, július 8. (Saj. tud. táv.) Madridból egy igen lélekemelő nemes cselekedetről értesít tudósítónk, mely élénk világot vet a spanyol uralkodói ház vallásosságára. A félhivatalos *El-Korreó* szerint ugyanis *Alfonz* spanyol király anyjával és kíséretével a mai sétatocsizás alkalmával, a haldoklók szentségét vivő, egy beteghez siető áldozó papot vett észre. A szentséget vivő pap megpillantása alkalmával az egész kíséret térdre ereszkedett s a király átengedve kocsiját a papnak, anyjával és kíséretével gyalog kísérte el az áldozárt, egész a beteg lakásáig.

Fölkelők harczi.

Willemstad, július 7. Costro elnök vasárnap este La Guayrába ment, onnan pedig Barcelonába megy, a hol meg akarja támadni a fölkelőket, míg az ország belsejében tisztjeire szándékozik bízni a harcot. (M. T. I.)

Kósa hír.

Budapest, július 8. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpártba *Egersdorf* csehországi fürdőből ismeretlentől névtelen távirat érkezett, mely *Lukács* békésvármegei főispán nevének, *Perényi* bárónőnek meggyilkolását adta hírül. Ezen tragikus hír azonban mindeddig nem nyert megerősítést.

Kitchener búcsuja.

London, július 8. A Reuter-ügynökség azt jelenti Pretóriából, hogy Kitchener Európába való elutazása előtt búcsubeszédet intézett a csapatokhoz, a melyben azt mondotta, hogy a viszontagságos hadjáratban tanúsított magatartásuk felülmúlt minden dicséretet. Különösen gratulált nekik ahhoz a barátságos és ember-séges magaviselethez, a melyet a harcztéren tanúsítottak. Végül dicsérettel emlékezett meg a búrok katonai erényeiről és arról a bámulatraméltó szellemről, a melyelylel a fegyverletélt végrehajtották. Megemlítette egyebek között, hogy sok búr harcros, a ki mindvégig kitartott a harcban, azt kívánta, vajha jövő alkalommal a király csapataival együtt szolgálhatnának. (M. T. I.)

A lengyelek Vilmos császár ellen.

Posen, július 7. Óriási feltűnést kelt a lengyel nemesek és politikusok klubjának az a határozata, hogy ezentul Berlinben télen nem fognak lakást tartani, az udvari ünnepélyektől távol fognak maradni és Berlint egyáltalában kerülni fogják. Ennek a határozatnak az éle főkép Vilmos császár személye ellen irányul.

Chamberlain állapota.

London, július 7. Chamberlain gyarmatügyi miniszter orvosai este 11 órakor azt jelentették, hogy a miniszternek sebe van a homlokán. Fájdalma most nincs. Általános állapota jó. Rázkódást nem szenvedett. A gyarmatügyi minisztérium közlése szerint a miniszter legalább két napig képtelen lesz hivatalos teendőit végezni. Azt hiszik, hogy a sebesülés egy történt, hogy a mikor a kocsikötést kapott, az elől lévő felhuzható ablak leesett, a miniszter pedig ugyancsak előrebukott, úgy hogy homlokával összetört az ablakot. (M. T. I.)

A perzsa sah utazása.

Karlsbad, július 8. A perzsa sah ma reggel Ostendebe utazott. (Magy. Táv. Ir.)

Az aczélskirály balesete.

New-York, július 8. Schwab Károly az amerikai aczélskirály a teanapelőtt, vasárnap este egy kirándulásról jövet automobiljából kiesett és súlyos zúzódásokat szenvedett, úgy, hogy egy legközelebbi kórházba kellett szállítani, ahol magához tért.

Sztrájk.

Chicago, július 7. A vasúti áruházakban dolgozó rakodó munkások közül 8—9000 sztrájkol. A sztrájkolók béremelést követelnek. A sztrájk kihat a városba torkoló összes vasúti vonalakra. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Kilátások az aratásra. Beélben és vidékén a buza-termés úgy mennyiségére, mint minőségére kitűnőnek mutatkozik. 12—15 centiméternyi hosszú kalászkok láthatók különösen a korai vetéseknél; a tavaszi vetemények ellenben, különösen a kukoricza, nagyon gyenge a sok esőtől, sőt sokhelyen kiázott és megsárgult. Az árpát többen már lekaszálták és elég jó termés volt. A zab igen szépen fejlődik. A széna kaszálása és gyűjtése már be van fejezve, bő termés lett. Az aratás most kezdődik.

Belch Jenő és Társa

Társaság jelentése.

— A »Társaság« eredeti távirata. —

Értékvesztés.

Budapest, július 8.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasút	—
Rimamurányi	509 50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határárak.

Budapest, július 8.

Buza októberre	8 01
Buza áprilisra	8 98
Tengeri	5 16
Rozs okt.	6 58
Zab ápr.	6.
Káposzta, repesz, zuz.	96

Hivatalos árfolyások

a Budapesti Áru- és Érték-tőzsdén 1902. július 8-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120 75
Magyar koronajárdék	97 80
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4%	119 —
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2%	100 —
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119 —
Magyar földművelésügyi kötvény 4%	97 80
Holland érési jog megváltási kötvény	100 —
Horvát-szlavónföldtelephelyettesítő kötvény	97 50
Magyar nyerevény-törzsjegy-tőzsde	207.—
Tiszvártölgyes szegedi sorajegyek kölcsön	162 50
Osztrák járdék papírban	101 50
Osztrák járdék ezüstben	101 50
Osztrák korona járdék	120 50
Osztrák korona járdék	99 50
Osztrák államsorsjegyek	152 50
Osztrák magyar bank részvény	15 95
Magyar hitelbank részvény	698 50
Osztrák hitelintézet részvény	700 50
Párisi vista	95 37
30 frankos arany (Napoleonkor)	19 07
Németbirodalmi márkák	117 82
London vista	240 05
30 márkás arany	25 45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fő-üzlet: **HÁASZ MANÓ** női divatáruhaza, Nagyvárad. Fiók-üzlet: Amerikai áruház. Zöldfa-u. elején.

Szíves figyelmét kívánom felhívni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott **tavaszi ujdonságaimra** és tekintettel a mindenki által ismert **óriási forgalomra**, abban a helyzetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban adhatok, mint bárki.**

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 frt bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is, saját műtermemben (Zöldfa-utca 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságu fényképet kapnak teljesen ingyen, csupán a papírkertért s a reál való feszítésért önköltségemet, 1 frt 50 krt számítom fel. Maga ez életnagyságu fénykép a világ egy műintézetében sem szerkeszthető be olcsóbban, mint 10 forintért.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 38

Reggeledett. Kerek csöppek csillogtak a fűszálakon, vígan suhant a szellő és szorgalmasan szárítgatta a pocsolyákat, amelyek apró tükrökkel népesítették be a földet. Csak lassan haladhattak előre, mert lovaik néhol csülökig süppedtek a puha talajba. Skrzetuski folyton nógatta társait, csábítgatta a vizionlátás, amely csakhamar búcsúvá volt változandó. Második napon, délfelé, egy kis erdősegen keresztülvergődve, föltűntek előtte Roslogi szélmalmai. A szíve hangozott vert; hiszen nem várta senki a jöttét, mit szólnak majd, ha egyszerre betoppan? Mit szól majd Helena? A faluhoz értek már s hozott Istent intett feléje a Kurcevicek gémes kutja. Sarkantyuba kapta a lovát, s vad nyargalással vágattak végig az utcán. A parasztok ijedten vetettek keresztet a száguldó lovasok láttára, ördögöknek, vagy legalább is tatároknak nézték őket. A fölcsapódó sár egészen elborította az arcukat, egyenruhájuk színe se látszott. Így értek a Kurcevic-ház kapuja elé.

— Hé! nyissátok föl a kaput! kiáltott Skrzetuski, s dörömbölni kezdett rajta. A kutyaugatás azután előcsalta a cselédeket is, akik azt hitték, hogy a tatárok törnek reájok, s vonatokat kaput nyitni.

— Az ördögbe is, hiszen mi Lubnieből jövünk! A herceg emberei vagyunk!

A cselédek végre fölismerték Skrzetuskit, aki aztán egész kíséretével bevonult az udvarra. A herceggasszony is kísietett a házból s a kapitány egyenesen feléje tartott.

— Nem ösmer meg a nagygasszony?

— Dehogyan is nem! Hozott Isten kapitány! A házam nyitva áll előtted.

— Ne gondold asszonyom, hogy megszegtem a szavamat. Hivatalos küldetésem hozott erre. A herceg Csehrinbe küldött, s meghagyta, hogy utközben térjek be hozzátok, s nézzem meg, hogy éltek-e még?

— Köszönöm ő hercegsége kegyességét. Mikor dob ki Roslogiból?

— Egyelőre nem is gondol reá, mert nem tudja még, hogy ezt kellene tennie. Mondtam már, hogy nem szegtem meg a szavamat. Nem beszéltem néki róla'ok, itt maradhattok holtig, mert nekem úgy sem kell ez a föld.

A herceggasszony arca most már földerült, s nyájasabb hangon szólott Skrzetuskihoz, aki türelmetlenül tudakozódott Helenáról.

— Türelmesd magadat, lovag, jól tudom, hogy nem az én kedvemért jöttél. Mindjárt megláthatod majd a Helenádat, akit a szerelem megszüpített. Magam megyek érte, magam hozom őt néked, csak előbb tisztességes gunyát öltök. Ez nem vendéglátásra való.

A herceggasszonyon tudniillik kopott kartonruha volt, amelyet birkabőr-gallér takart, lábán borjubőr-csizma dísztelenkedett. Ebben a percben toppant be Helena. Futva jött, mert Csehly megsugta már neki a jó hírt. A lélekzete is elakadt, mikor megpillantotta Skrzetuskit, arca piroslott, mint az érett cseresznye, s a szeméből végtelen boldogság sugárzott.

A kapitány előbb csak a kezét borította el szapora csókokkal, de utóbb, mikor a herceggasszony magokra hagyta őket, az arcát és az ajkát is. A leány nem is szabódott, elgyöngült, elalélt a nagy boldogságtól. Lehunyta a szemét és úgy mondotta:

— Hát eljöttél, én lovagom!

Aztán szégyenkezni kezdett.

— Ne csókolj olyan vadul! Nem illő mégsem . . .

— Nem tudok betelni a csókjaiddal. Elémésztett volna a vágyakozás utánad, ha a herceg meg nem könyörül rajtam s nem küld erre felé.

— A herceg tudja a titkunkat?

— Megvallottam néki s örömmel hallgatott végig, mert hiszen a Vassili leánya vagy! Óh Helena, valami bájtalt itattál talán velem, hogy az egész világon csak téged látlak!

— Az Isten megáldott ezzel a vaksággal!

(Folyt. köv.)

Ma szerdán a „Bazár“ kerthelyiségében

a 37-ik gyalogezred zenekara

Zeneestélyt

tart.

Kezdeté este 8 órakor.

232.

Tisztelettel

Dolgos és Szauer.

A legjobb, legkiadósabb, nedves talajon való építkezéseknél kitünő eredménnyel használt, homlokzatokhoz egyenletes szép színe és térfogatállandósága miatt legkedvesebb

C Z E M E N T

a Beocsini Portland- és Román-

C Z E M E N T.

- Egy Köbméter Beocsini Román-cement sulya **650** kg.

Egy köbméter Beocsini Portland-cement sulya **1180** kg.

A vizadagolást illetőleg a Beocsini Cément 22%-kal több vizet vesz fel mint bármely más gyártmányu Cement, a mi által a cementhabarcs, cementpép és cementbeton tömörebb, szilárdabb, egyszersmint azonban kiadósabb is más gyártmányu cementeknél.

A Beocsini Cément NAGYVÁRAD városában a következő nagyobb építkezéseknél használtatott:

M. Kir. Honvéd hadapfőiskola
Cs. és Kir. Gyalogsági laktanya
M. Kir. Honvédlaktanya
M. Kir. Honvédhuszár laktanya
Cs. és Kir. Tüzérségi laktanya
Cs. és Kir. Lovassági laktanya
Kir. Törvényszéki palota
Kir. Tábla épület
Kir. Pénzügyigazgatósági palota
Kir. Posta épület
Szigligeti-színház
Városi Bazár épület
Kereskedelmi Csarnok
Állami reáliskola

Városi vízvezeték és szivattyút.
Körös hidak építkezésénél
Városi duzzasztó művek
Sertiépiac
Városi aszfaltozások
Rimanóczy-féle gőzfürdő stb. stb.

Jelenleg folyó építkezéseknél:

Nagyvárad város székháza
Ór-utcai iskola
Államvasúti indóház
Ag. hitv. templom
Sztaril-féle ház
stb. stb.

Biharmegyében:

Az összes állami és megyei utak műtárgyai és hidjai.
A Sebes-Körösi Ármentesítő Társulat összes műtárgyai, csatornái, szilipjei és szivattyu telepei.
A Fekete Körösi Ármentesítő Társulat főbb műtárgyai.
A Berettyó Szabályozási-Társulat főbb műtárgyai.
A Görög Kath. Püspökség főgymnasiuma Belényesen. s b. stb.

A Beocsini Cement Nagyváradon kizárólag:

KRUGSTEIN IZIDOR utóda

ROSENBERG IZSÓ cégnél

Kossuth Lajos-utcán kapható

Jutányos árak!

Csak gyárilag ölmözött zsákok és hordók!

Kitünő minőségért a legmesszebb menő szavatosság vállalatik!

207

Budapesti Világmutató

(Photoplastikon)

Elsőrangú műkiállítás

Eddig senki más által el nem ért
plasztika perspektion és színezés!

Nyitva d. e. 9-től 12 óráig
d. u. 6-10-ig.

Szombatig, 1902. július 12-ig látható.

(Nagyvárad, Kurländer és Ullman-ház.)

Norvégia és Andrée léghajón való
elutazása a Spitzbergák melletti Dán
szigetről 1897. július hó 11-én.

Az előkelő művelt közönség szives
figyelmébe ajánlja

239. **SERLY LAJOS.**

Tanuló.

Egy-két jó házból való fiu, 2-3
gymnasiunai vagy polgári osztálylial. ta-
nulóul felvétetik a Szent László nyom-
dában.

MEGKEZDŐDÖTT!

Blousok, házi pongyolák, napernyők

és ezer más

női- és férfi-divat újdonságokban

a leszállított ár,

melyek az idő előre haladottsága miatt páratlan olcsó
leszállított áron lesznek kiárusítva.

Beczka Lajos

Női- és férfi-divat-üzletében

Szt. László-tér, Zöldfa-u. sarok.

148 sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

ROSENBERG IZSÓ

építkezési anyagok és gazdasági cikkek raktára.

NAGYVÁRAD, Kossuth Lajos-utca.

Távbeszélő:

67. szám.

Sürgöny-
czim:

Rosenberg Izsó

Építkezési anyagok:

I-sőrendű Beocsini Portland-**CZEMENT**
I-ső rendű Beocsini Román-

eredeti olmozott zsákokban és hordókban

Egeresi szobrász- és alabastrom-gipsz.

Valódi szagtalan ASZFALT fedéllemezek

Kátrány köfedéllemezek.

Aszfalt elszigetelő lemezek.

Vizmentes kőszén-kátrány.

I-ső rendű Carbolineum (fatelítésre).

TINCTORAL,

sárga máz, megóvjja a fát a korhadástól.

Aszfalt-Mastix és Bitumen.

Mennyezet nádfonat.

Czement és mozaik-lapok.

Csömöszölt Portlandczement csövek.

Kő-agyag-csövek.

Szurok-fáklya. 206.

Gazdasági cikkek:

Kitünő amerikai Petroleum.

I-ső rendű *repcze-olaj.*

I-ső rendű *kocsi-kenőcs.*

CARBOLSAV (fertőtlenítésre.)

CREOLIN (állatgyógyszer)

Valódi orosz kaukázusi gépolaj
(eredeti hordókban.)

Valódi Oliva olajok.

Nehéz és könnyű gépolajok.

Henger-olajozók.

I-ső rendű gép zsir (Tovotte).

Jutányos árak, csak első rendű áru. — Teljes vagoni rakmányok bármely állomásra szállítva.

Uj üzlet! Szabó Testvérek Uj üzlet!

rőfös és női divataruháza,

Nagyvárad, Zöldfa-utca, a «Zöldfa» söresarnok mellett.

Raktáron tartunk legújabb divatu selyem, batiszt, Lyberti selyem és kreton *ingblousokat*, valamint legújabb napernyők, delainek, szövetek, francia selyem batisztok és ruhaselymek. — Nagy választék Chiffon és vászonárakban. *Bélésárak nagy raktára.* — Üzletünket a legszolidabb alapon vezetjük.

Női ruhák mérték után megrendelhetők.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk

teljes tisztelettel

Szabó Testvérek.